

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

H. Lányi Piroška

Cím:

Báthori István
inkognitóban

Forrás:

Nep. Jera 1958

(Hely)

(Idő) V. 31

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Báthori István

Idő

" 1958 "

Személy

Helyszám

Május 1 óta üldögél a Hungária út és a Thököly út sarkán elterülő kis parkban és tatáros vágású kőszemével nézi a körülötte zajló XX. századot. A szép és művészi szobor Pásztor János alkotása.

A szoborról a Fővárosi Emlékmű Felügyelőség egyik vezetője, Gádor Endre érdekes előzményeket ismertet.

1930 körül a Báthori Emlékbizottság társadalmi gyűjtést indított Báthori István emlékének megőrkítésére. Még az összeg összegyűjtése előtt Pásztor János önzetlenül vállalta a gyűjtés megindításához szükséges kis szobor elkészítését. A modellt szép és művészi volt s így az emlékmű elkészítésével is Pásztor Jánost bízták meg. A szobor anyagául a feltételek szerint bronzot vagy harasztí mészkövet kellett használnia. A mű jellegének a kő felelt meg, ezért a művész a harasztí mész-

kövel azonos összetételű budakalászi mészkőből faragtatta ki. A szobormű elkészültét azonban nem átvétel követte, hanem ádáz intrika-hadjárat. Művészi kifogást nem emelhettek a szobor ellen, tehát anyaghibát kerestek. Beleköttettek abba, hogy nem harasztí, hanem budakalászi mészkőből készült. A viták úgyszólván évekig tartottak, vége felé közeledett a háború, senki sem gondolt már a szoborra. A mű alkotója maga is légitámadás áldozata lett s így a szobor teljesen feledésbe merült.

Néhány évvel ezelőtt a Fővárosi Emlékmű Felügyelőség figyelmét felhívták arra, hogy a Rómaifürdő egyik üres telkén, fabódében, »ismeretlen-

szobor rejtőzik. A kiküldött bizottság megállapította, hogy a bódé »lakója« Báthori István fejedelem elfelejtett szobra. Kiderült, hogy a kőfaragónak útban volt a telepén, ezért úgy segített magán, hogy egyszerűen áttolta egy üres telekre. Vikendháznak is beillő fabódét épített föléje, bizonyára nem annyira a fejedelmi személy iránti tiszteletből, mint inkább saját munkájának megóvása érdekében. Az emlékmű hivatalos átvételével véget ért Báthori rómaifürdői száműzetése és így napvilágra került Pásztor János egyik legkiválóbb alkotása, amely méltán sorolható másik nagy műve, Rákóczi Ferenc lovasszobra mellé. Felállításával fővárosunk gazdagabb lett egy értékes és érdekes szoborral, amely egy nagy magyar szobrászművész tehetségét hirdeti.

H. Lányi Piroška